Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 9 январь 1972 йил, якшанба | № 7 (15.178). | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

1972 йил одимлари

ЯНГИ СОВХОЗЛАР

◆ НАМАНГАН. Наманган областида учта янги совхоз ташкил этилди. Бу совхозларнинг бири «Дўстлик» совхози деб аталди.

Бу пахтачилик совхози Қуқимбой қўриқ массивида 1240 гектар ерга эгадир. «Дўстлик» совхози шу йилнинг ўзидаёқ давлатга камида 3500 тонна пахта топширишни планлаштирмоқда.

ТЕХНИКА ЖИЛОВКОРЛАРИ

Техника — қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантирувчи катта куч. КПСС XXIV съезди қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш йўли билан коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ва мустаҳкамлашдек ғоят муҳим масалани кун тартибига қўйган ҳозирги пайтда техниканинг роли янада ошди. Пахтачилик, чорвачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик — хуллас, ҳамма соҳаларда техника етакчи кучга айланди «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари ўз бурчини яхши англаб, партия ва ҳукумат белгилаган улкан вазифаларни шараф билан адо этяпти. Система бўйича беш йилликнинг биринчи йили топшириқлари муддатидан илгари 101,6 процент бажарилди, шу жумладан саноат корхоналари планларини 101,7 процент адо этди. Колхозлар, совхозлар, қишлоқ хўжалик органларига моддий-техника воситалари етказиб бериш топшириқлари 106 процент ўринланди, пландан ташқари 50 миллион сўмлик товар реализация қилинди.

1972 йил кўклам экин мавсумига техника воситаларини тайёрлаш ўтган йилнинг октябрь ойидан бошланган эди. Шундан буён ўтган даврда 44.800 трактордан деярли 20 мингтаси ремонт қилинди, 23 мингга яқин сеялкадан 6 мингтаси мавсумга шайлаб қўйилди. Культиваторлар, плуглар ва бошқа агрегатларни ремонт қилиш тезкорлик билан олиб борилянти. «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси системаси бўйича техника ремонти IV квартал плани асосан бажарилди.

Бироқ, ҳали қилинганидан кўра қилинадиган ишлар анча кўп. Техника ремонти мавсуми қизғин паллага кирди. Кўклам фасли бошлангунча яна 27.300 трактор капитал ва жорий ремонтдан чиқарилиши керак. 17 минг сеялка, 27.700 культиватор, 9300 плуг устахоналарда навбат кутиб ётибди, уларни тезда сифатли ремонтдан чиқариш, махсус комиссиялар кўригидан ўтказиб, кўкламги ишларга йўлланма берилишини таъминлаш «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси, унинг жойлардаги кўп сонли коллективларининг муқаддас бурчидир. Шуни унутмаслик кераккки, кўклам экин мавсумини ташкилий жиҳатдан қисқа фурсатда сифатли қилиб ўтказиш кўп жиҳатдан ва асосан ремонтчиларнинг шу кунлардаги самарали ишларига, ўз вазифасига сидқидилдан муносабатда бўлишларига боғлиқдир.

Кўпчилик область бирлашмалари январь ойида ремонт ишлари планини бажаришлари учун етарли миқдорда эҳтиёт қисмлар фонди билан деярли тўла таъминланди. Вазифа ана шу қисмлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш йўли билан суръатни кучайтириш, сифатни оширишдан иборат. Айни кезда шуни ҳам айтиш кераккки, айрим область бирлашмалари эҳтиёт қисмларни тўла олганларича йўқ. Бухоро область бирлашмаси ремонт фонди билан 53 процент, Қашқадарё области 60 процент, Сурхондарё области 50 процент таъминланган, холос. Қорақалпоғистон Автоном Республикаси 67 процент миқдорида ремонт фонди олди. Бу областларнинг бирлашмалари эҳтиёт қисмлар, техника воситалари билан тезда таъминланмаса ремонт ишлари чўзилиб кетиши, оқибатда кейинчалик рўй бериши мумкин бўлган шошма-шошарлик орқасида сифатга халал етиши мумкин. Бунга йўл қўйиб бўлмайди.

Республика бирлашмасининг планига мувофиқ шу йилнинг биринчи кварталида 10 мингдан зиёд автотрактор двигателлари ремонт қилиниши керак. Бу ғоят мураккаб, аммо шарафли иш. Устахоналарнинг коллективлари бутун куч, имкониятлар ва резервларни шу мақсад йўлига сафарбар этяпти. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари бу борада ремонтчиларга яқиндан ёрдам беришлари, уларнинг унумли ишлашлари учун қулай шароит вужудга келтиришга бошчилик қилишлари зарур. Техника ремонти иши бутун жамоатчилик ишидир!

Шу кунларда ремонт устахоналарининг ишини бутун чоралар билан кучайтириш керак. Белгиланган иш ҳажми, фурсатнинг қисқариб бориши ремонтчилар сонини кўпайтиришни тақозо этяпти. Афсуски, бу борада ҳали жиддий камчиликлар бор. Биринчи кварталда устахоналарда салкам саккиз минг ремонтчининг ишлаши кўзда тутилган эди. Амалда 6 мингдан кўпроқ механизатор ишлаяпти, холос. «Узсельхозтехника»нинг Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё ва Хоразм областлари бирлашмаларида ремонтчи ишчилар, малакали усталар етишмаяпти. Натижада кунлик графиклар тўла бажарилмаяпти. Партия, совет ташкилотлари, «Узсельхозтехника»нинг маҳаллий органлари раҳбарлари бу камчиликни тезда тугатиш чораларини кўришлари, устахоналар, ремонтчиларнинг тўла қувват билан икки сменада ишлашини таъминлашлари зарур.

Маълумки, тракторлар, универсаллар ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасининг катта қисми колхозлар ҳамда совхозларнинг устахоналарида ремонт қилинади. Фарғона области хўжаликларида ер ҳайдаш ва чопиқ тракторларининг 80 процентдан кўпроғи ремонтдан чиқарилиб қўйилди. Андижон области колхоз-совхозларида ҳам бу иш тезкорлик билан олиб борилянти. Лекин Хоразм области, Қорақалпоғистон Автоном Республикаси колхозлари ва совхозларида техника ремонти сустнашлик билан олиб борилянти, механизаторлар, инженер-техниклар, механиклар бу ишга тўла сафарбар этилмаяпти.

Тракторлар учун эҳтиёт қисмлар етказиб бериш кафилини олган «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш» заводлари ремонтчилардан қарздор бўлиб қоляпти, белгиланган эҳтиёт қисмларнинг ўз вақтида устахоналарга етказиб берилмаслиги графикнинг бажарилишига халақит беряпти. Завод маъмуриятлари, партия ташкилотлари бу камчиликни бартараф этиш чораларини кўришлари, ремонтчилар эҳтиёжини узлуксиз қондиришлари зарур.

Партия ва совет ташкилотлари ремонтчилар орасида ташкилий-тарбиявий ишларни кучайтиришлари, сон билан сифатни бир-бирига уйғунлаштириб боришга бошчилик қилишлари керак. Ҳамма жойда социалистик мусобақа авж олдирилиши, ремонтчиларга яхши маданий-маиший шароит яратиб берилиши лозим. Шунга эришиш кераккки, барча маркадаги қишлоқ хўжалик техникаси кўклам экин мавсумига ҳамма жойда барвақт шайлансин. Бу қўлга киритилажак ғалабанинг муҳим шартидир.

Суратларда: (чапдан) 1. Андижондаги «Коммунар» заводи коллективи ўтган йил топшириқларини муддатидан илгари бажарган эди. Бу ютуқда заводнинг қуюв цехи илғор қуювчиси Абдурасил Бозорхўжаевнинг ҳам ҳиссаси катта. 2. Тошкент асбобсозлик заводининг пешқадам фрезерчиси Г. А. Лазарева. У мазкур корхонада 21 йилдан буён ишлаб, ҳалол меҳнати билан кўпчиликка танилди.

Г. Кечкин ва И. Глауберзон фотолари.

ИБРАТЛИ ТАШАББУС

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ОЛМАЛИҚ КОН – МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1972 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва СССР Олий Совети III сессиясининг қарорларини юксак ватанпарварлик ва кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар, бу қарорлар совет кишиларининг ижодий ташаббускорлигини тағин ҳам кўпроқ ошириб юборди. Жонажон Коммунистик партиямиз XXIV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажариш учун янги меҳнат зафарларини рўёбга чиқаришга бўлган аҳди-паймонларини кучайтирди.

1972 йил маррасини эгаллаш учун зўр суръат билан иш бошлаб юборилди. Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бошланган социалистик мусобақа кун сайин кенг қулоч ёймоқда. Мусобақа ташаббускорлари янги мажбуриятлар қабул қилдилар. Бу мажбуриятлар СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини меҳнатда шонли ғалабалар билан нишонлашга, юксак техника иқтисодий кўрсаткичлар ва сифат кўрсаткичларини қўлга киритишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини тағин ҳам сезиларли даражада оширишга муваффақ бўлишга, фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш ва меҳнатни илмий негизда ташкил этишни жорий қилиш билан боғлиқ бўлган барча ички резервлардан тўлароқ фойдаланишга қаратилмоқда.

Ленин орденли В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг коллективи 1971 йилни муваффақиятли якунлади ва социалистик мажбуриятларини адо этди. Маҳсулот реализация қилиш плани 101 процент бажарилди. Белгиланган топшириққа қўшимча равишда неча юз тонналаб мис, рух, концентрат ва бошқа маҳсулотлар етказиб берилди. Шу билан бирга маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 86 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли эришилди.

Ленин орденли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг коллективи ишлаб чиқариш суръатларини бундан буён ҳам ошира бориб, 1972 йилда белгиланган планга қўшимча равишда 1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, олинадиган фойдани ўтган йилдагига нисбатан 12,4 процент, меҳнат унумдорлигини 9 процент, маҳсулот реализация қилишни бирнеча процент оширишни таъминлаш ва ишлаб чиқариладиган бутун маҳсулотнинг кўпайишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидангина эришиш мажбуриятини олди.

Комбинат ўз олдига қўйилган вазифаларни адо этиш учун қуйидаги тадбирларни белгилади: топширилган планга қўшимча равишда 300 тонна қорамтил мис, 300 тонна тозаланган мис, 3000 тонна концентрация қилинган мис, 10 тонна концентрация қилинган молибден, 300 тонна ана шундай қўрғошин, 400 тонна рух, 500 тонна металл рухи, 10 тонна кадмия, 1000 тонна олтингугурт кислотаси, 1000 тонна мис катанкаси етказиб бериш.

Иккиламчи энергетик ресурслардан фойдаланиш ҳисобига 12 миллион киловатт-соат электр энергиясини, 4 минг тонна шартли ёқилғини, 4,4 минг гектоколорей иссиқлик энергиясини тежаш.

Чиқинди олтингугурт газларини утиллаштиришни яхшилаш ҳисобидан олтингугурт ишлаб чиқаришни ўтган йилдагига нисбатан кўпайтириш.

Хомашёдан комплекс асосида фойдаланиш мақсадида металл индий, селен тузлари, теллур ва рений ҳосил қилиш саноат технологиясини пишитишга киришиш.

Рационализаторлик таклифларини жорий этиш йўли билан 1 миллион 400 минг сўмдан кўпроқ иқтисодий самара олиш.

19 минг квадрат метр уй-жой майдонини фойдаланишга топшириш. «Яшил тепалик» дам олиш зонасининг биринчи навбат қурилишини ниҳоясига етказиш.

Таълимнинг ҳамма турлари бўйича камида 6000 киши бараварида, институтлар ва техникумларда эса 1100 дан кўпроқ киши бараварида меҳнаткашларнинг умумий таълими ва махсус тайёргарлигини ошириш.

Қабул қилинган бу юксак мажбуриятларнинг муваффақиятли амалга оширилиши кўп жиҳатдан мустаҳкам интизомга, уюшқоқликка, социалистик мусобақани тўғри ташкил этишга, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга, иқтисодий ислоҳот имкониятларидан тўла фойдаланишга боғлиқдир.

Биз беш йиллик иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажаришни ўз олдимизга вазифа қилиб қўяр эканмиз, ишимиздаги кўрсаткичларни яхшилаш учун курашни янада кенг авж олдирамиз. Бу эса коллективлар ва ҳар бир ходимнинг ижодий имкониятларини тўлароқ очишга имкон беради.

Қабул қилган мажбуриятларимиз доим диққат марказимизда туради ва бутун комбинат коллективи ғамхўрлигининг муҳим шарти бўлиб қолади. Биз шонли меҳнат анъаналарини бундан буён ҳам ривожлантиришга, бутун куч, билим ва қобилиятимизни коммунизм қуриш ишига сарфлашга қатъиян аҳд қилганмиз.

Бу мажбуриятлар комбинат ишчиларининг йиғилишларида, цех ва бўлимларида муҳокама қилиниб қабул этилган.

ХЎЖАЛИКЛАР УЧУН

◆ «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»нинг савдо базалари 1972 йил ҳисобидан колхоз ва совхозларга кўп миқдорда трактор, қишлоқ хўжалик машиналари, ускуналари, материаллар юборишга киришди. Уларни хўжаликларга махсус автоколонналар етказиб беради.

Бу йил Ўзбекистонда 400 минг гектар майдонга чигит кенг қаторли қилиб экилади. Бу бутун пахта майдонининг тўртдан бир қисмини ташкил этади ва ўтган йилдагига нисбатан бир юз қирқ минг гектар ортиқ бўлади.

Белоруссия машинасозлари бу йил Ўзбекистон пахтакорлари учун бир мингта «Беларусь» трактори тайёрлайдилар.

«Чирчиксельмаш» заводи «СКО-3,6» маркали тўрт қаторли кўрак йиғиш машиналарини етказиб беришга киришди.

СЕМИЗ МОЛЛАР

◆ ДЕНОВ. Сурхондарё областидаги «Хазарбоғ» совхози 1972 йил ҳисобига гўшт топширмоқда. Чўчқалар бўрдоқига боқилганлиги сабабли, топшириладиган чўчқалардан ҳар бирининг ўртача вазни 120 килограммга етди. 1200 чўчқа жўнатиш учун тайёрлаб қўйилди.

Совхознинг чўчқачилик фермаси областда энг яхши ферма ҳисобланади. Бу фермада кўп йиллардан буён ҳар бир урғочи чўчқадан йигирмата ва ундан кўп чўчқа боласи олинмоқда. Фермада кўп меҳнат талаб қиладиган асосий ишлар механизациялаштирилди, озуқа тайёрлаш яхши йўлга қўйилди. Ана шу тармоқнинг ривожлантирилиши хўжаликнинг йилига 50 минг сўмдан ортиқ соф фойда олишини таъминлайди. (ЎзТАГ).

Норвегия Компартияси делегацияси Москвага келди

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Норвегия Компартиясининг раиси Р. Ларсен бошчилигидаги шу партия делегацияси Москвага келди.

Шереметьево аэродромида делегацияни КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. Конотоп, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. С. Шапошников кутиб олдилар. (ТАСС).

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

САНТЬЯГО, 7 январь. (ТАСС). Чили Коммунистик партиясининг 50 йиллигини байрам қилиш муносабати билан Чилида меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги КПСС делегацияси кеча бошқа бир қанча қардош партияларнинг делегациялари билан бирга мамлакатнинг шимолидаги Калера шаҳрида бўлди. Компартия маҳаллий комитетининг активлари ҳамда шаҳар маъмуриятининг вакиллари билан ўртоқларча самимий учрашув бўлди.

Йиғилиш аҳли ҳузурида сўзлаган А. П. Кириленко халқ бирлиги коалицияси ҳукуматининг раҳбарлиги остида Чилида амалга оширилаётган ўзгаришларга тўхталди.

Меҳмонлар Калерада яқинда давлат назоратига ўтган цемент заводини бориб кўрдилар, шахтёрлар ҳузурида ва қишлоқ хўжалик кооперативида бўлдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармасининг бошлиғи Александра Александровна **Сутягина** кўп йиллик самарали ишлари, шаҳарда умумий овқатланишни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҚОР ХАТ

Асқад МУХТОР.

Омад келар, эзгу ният бўлса агар дилингда,
Деҳқон дўстим, элу юртнинг ризқи-рўзи қўлингда.
Омад келса — қорга қор хат, тўйга ўлан келаркан,
Янги йилнинг баракаси, файзи билан келаркан.
Кетувдики эски йил ҳам оғир юкдан мункиллаб,
Бахтимизга, оппоқ-оппоқ қор ҳам ёғди гупиллаб.
Тун ўртаси ер юзини оқ кўрпага буркади,
Уйқу олди табиатнинг иссиқ жоки-куртаги.
Қалин ёғса, эриб кетмай жонон қизнинг бўйнида,
Қуту қудрат сақлайди у она-ернинг қўйнида.
Қор ёғади, оқ олтининг элчисидек лайлак қор,
Қор ёғади, сахий кузнинг хаёлидек беғубор.
Қор ёғади, оқ ўркачлар марзаларнинг четида;
Қор ёғади, болаларнинг ўт чақнайди бетида.
Шу қорларда сурма ранглик шудгорларнинг
софлиги,
Ҳаммамизнинг кўнглимизда шу қорларнинг софлиги.
Эсга солди эски расм, анъанавий ҳазилни,
Бор истагим сиғсин деп, кенгроқ олдим вазнни.
Деҳқон дўстим, бу, албатта, кимга ҳазил,
кимга чин,
Чидаганга чиққан удум, мардлар ўзи англасин...
Энди, қор хат бу турурким, дастурхон тузаганда
Ош ўрнида беш миллионлик хирмон бўлсин лаганда.
Ликопларда яшнаб турсин ғарқ пишган боғларимиз,
Тутинг водий пиёласин сувсаган чоғларимиз.
Чақирсангиз, топилади орамизда жамбуллар,
Миллиард киловаттлик бўлсин тепамизда қандиллар.
Ноз-неъмат тўкиб келсин Қизилқум яйловлари,
Меҳнат, тинчлик, шодлик бўлсин аския пайровлари.
Май ўрнида сербарака сойлар оқсин шарқираб,
Пешонангиз Тянь-Шаннинг чўққисидай ярқираб.
Мана энди ҳар томондан улфатларни чақиринг,
Майли, ўч минг километр, майли—саккиз чақирим...
Қор хатимнинг бир маъноси ушбу шартда бўлади,
Шартим шуки, билиб қўйинг, давра катта бўлади.
Бунда бўлар қон-қариндош ҳам ёру дўст муҳайё,
Ун олти юрт, етмиш элдан беками-кўст муҳайё.
Айтиб қўяй, бу улфатлар ионасиз келмайди,
Марди-майдон юрт тўйига тўёнасиз келмайди.
Бор товоғим, кел товоғим, дерлар... Айтиб нетайин,
Шаъма билан тушунганнинг садағаси кетайин,
Шу хат билан, ҳаддим сиғиб, кўнглингизни
хушласам,
Бу сафарги шартларим шу: агар қўлга тушмасам...
Кор-ҳол бўлса, аминманки, дўстим ортиқ сўз демас.
Чунки қалам аҳлида ҳам хотамтойлик йўқ эмас.
Қўлга тушсак (тушмасак ҳам!) дошқозонни биз осиб,
Мурувватни биз қилайлик удумига муносиб.
Сатрларга жам этайлик қалбларнинг бойлигини,
Туйғуларнинг олижаноб, юксак, чиройлигини.
Дастурхонга ноз-неъматдек китобларни сочайлик,
Ҳар бирида мўъжизали, сеҳрий дунё очайлик.
Етмиш элдан ёр-дўстни чорлайлик саҳфаларга,
Энг мунаввар ғалабалар чиқсин сарлавҳаларга.
Қор хат ёзиш — халқимизнинг қадимий анъанаси,
Ким ютса ҳам, бу — амалда мардликнинг тантанаси.
1972 йил, январь.

Улуғ ВАТАНИМИЗДА

◆ ШАХТЕРЛАР ДАСТУРХОНИГА

МОСКВА. Бу йил шахтерлар ошхоналарига тонналаб кўк пиёз келтирилди. Бу пиёз шахта корхоналарининг теплица комбинатлари ва ёрдамчи хўжалик ходимлари томонидан етиштирилган. Бундай хўжаликлар барча шахталарда ҳам ташкил этилган. Мамлакат кончиларининг теплица хўжаликлари ҳозир 700 минг квадрат метр ерни эгаллаган. Бу хўжаликлар доимий равишда кенгайтирилмоқда ва бешинчи беш йиллик охирига бориб бир миллион квадрат метрдан зиёд ерга етказилади.

◆ МЕҲНАТКАШЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

ОДЕССА. Ленин номли хўжаликнинг кўпгина ғаллакорлари, «Шабо» совхозининг соҳибкорлари ва «Заря» колхозининг балиқчилари янги йилнинг дастлабки кунларидаёқ янги уйларга кўчиб кирдилар. Белгород—Днестровск районининг Шабо қишлоғида областда биринчи намуна-тажриба тарзда қурилган уй-жой массивига эрталабдан бошлаб одамлар кўчиб кела бошлади.

Давлат комиссияси балконли, пешайвонли иккита тўрт қаватли 10 та уйдан иборат уй-жой массивининг биринчи навбатини қабул қилиб олди. Уйларнинг олд томонлари нақшлар билан безатилган бўлиб, марказий иситиш системасига эга, канализация, радио ва газ киритилган.

◆ КЕЛАСИ ЙИЛ ҲОСИЛИГА ЗАМИН

КИЕВ. Украинанинг колхоз ва совхозлари далаларга 171,3 миллион тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқардилар. Бу ўтган йилнинг қиш фаслидагига қараганда анча кўпдир. Шундай бўлишига қарамасдан минглярча юк машиналари, тракторлар ва аравалар маҳаллий ўғитни далага ташимоқда. «Қишлоқ хўжалик» район бирлашмасининг юзларча мутахассислари ҳам хўжаликларга кўмаклашишмоқда.

◆ САВДО МАРКАЗИ

ТАЛЛИН. Таллиннинг йўлдош-шаҳарчаси Мустамяэдаги йирик савдо маркази харидорларга хизмат қила бошлади. Магазинларда керак бўлган барча товарларни топиш мумкин. Харидорлар молларни сотувчисиз ўзлари танлаб олаверади. Савдо залларида эса танлаб олинган молларнинг неча сўм бўлишини ҳисоблаб берадиган кассалар ўрнатилган.

Бу савдо маркази Мустамяэда қурилган шундай савдо марказларининг олтинчиси.

* *

Москва шаҳрининг чеккасида Совет Иттифоқида ягона ҳисобланган автоматик фабрика қурилди. У ипни урчуқсиз автоматик равишда ўрайди. Суратда: фабриканинг автоматлаштирилган линияларидан бирининг кўриниши.

В. Рунов фотоси (ТАСС).

МУСОБАҚАНИНГ КУЧИ

«Мусобақа ишлаб чиқарувчи кучларни юксалтиришнинг, ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштиришнинг, меҳнаткашларни тарбиялашнинг, ишлаб чиқаришни бошқаришга меҳнаткашларни жалб қилишнинг ҳамиша самарали методи бўлиб хизмат қилиб келди. Социалистик мусобақа омма ўртасида меҳнат ташаббусини, ижодкорликни вужудга келтиради, миллион-миллион илғорлар ва новаторларни, рационализаторлар ва ихтирочиларни етиштиради».

КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида ана шундай дейилган. Чиндан ҳам мусобақанинг қудрати зўр. У ҳар бир меҳнаткашни жасоратга чорлайди, кучига куч, ғайратига-ғайрат қўшади. Мусобақа якуни эълон қилинганда, илғор ишчи сифатида номи тилга олинганда, мукофот берилганда, сурати корхона ҳурмат тахтасига қўйилганда одамнинг кўнгли қанчалик кўтарилиши ҳеч кимга сир эмас.

Партия қарорида мусобақанинг ана шундай социал, иқтисодий моҳияти тўла очиб берилди, унга партиявий раҳбарликни яхшилаш, омманинг ташаббускорлиги ва ижодий активлигини ошириш йўллари кўрсатиб ўтилди. Бу муҳим ҳужжат ҳамма жойдагидек Ленинск шаҳридаги барча бошланғич партия ташкилотларида ишчанлик билан муҳокама қилинди. Йиғилишларда мусобақани қандай уюштириш керак, деган масала ўртага қўйилди. Коммунист ва комсомоллар, илғор ишчилар сўзга чиқиб, бу ҳақда ўз фикр-мулоҳазаларини айтдилар. Илғорлар тажрибаси умумлаштирилди, мусобақани ташкил этишдаги юзакичилик, расмиятчилик ҳоллари очиб ташланди.

Шаҳар партия комитети коммунистлар илгари сурган таклиф-мулоҳазаларни синчковлик билан ўрганди ва бу масалани пленумда кўрди. Пленум социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш бўйича конкрет тадбирлар белгилади. Корхона билан корхона, бригада билан бригада, ишчи билан ишчи ўртасида мусобақа авж олдирилди. Партия, совет, касаба союз ташкилотлари бу иш билан мунтазам шуғулланадиган бўлиб қолдилар.

Мусобақага якун ясаш, коллектив ишига баҳо беришда корхона ёки қурилиш ташкилотининг хўжалик фаолияти, планнинг барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажарилишини ҳисобга олиш қатъий қилиб қўйилди. Бунда бракка йўл қўйган, планнинг бирор кўрсаткичини бажармаган коллектив ўз-ўзидан мукофотдан маҳрум бўлиб қолади. Бу тартиб ҳар бир ишчи, инженер-техник ходимнинг масъулиятини оширади ва уларни ўйлаб, ақл-идрок билан ишлашга ўргатади. Шаҳар партия ташкилоти ютуқлар гарови бўлган социалистик мусобақани ташкил этишни яхшилаш ва оммани КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга сафарбар қилишда ана шундай йўл тутяпти. Ташкилотчилик ишларини бутун чоралар билан кучайтирмоқда. Мусобақа яхши уюштирилган корхоналарнинг иш тажрибаси ўрганилиб, кенг оммалаштирилаётир.

Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилиши натижасида ишлаб чиқаришда қўлга киритилаётган ютуқлар салмоғи ортмоқда. Шаҳар саноати маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш йиллик планини муддатидан 26 кун илгари бажарди.

Янги техникани жорий қилиш, технологияни такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ҳамда бошқаришни яхшилаш соҳасида анча ишлар қилинди. Йил бошидан буён меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва янги техникани жорий қилишга доир 112 та тадбир амалга оширилди. 150 дан зиёд рационализаторлик ва ихтирочилик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Улардан йилига ўртача 500 минг сўм фойда кўрилади. 300 дан ортиқ оммавий касбдаги ишчилар тайёрланди. 700 ишчи, инженер-техник ходим малакасини оширди. Буларнинг ҳаммаси маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини юқори кўтаришга хизмат қилмоқда.

Кўпгина меҳнат коллективлари энг яхши ишларнинг ташаббускорлари бўлиб чиқдилар. «Беш кунлик топшириқни тўрт кунда бажарамиз» шиори остида социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Мусобақанинг бундай формаси унинг ошкорлиги, эришилган ютуқларни ҳар ҳафта таҳлил қилиш, таққослаш ва илғор тажрибаларни бошқаларга ўргатиш принципига тўла жавоб беради.

Ёғ-экстракт заводи коллективининг иши айниқса диққатга сазовордир. Ишчан коллектив маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини пасайтиришга қаратилган ички

партия турмуши

резервларни қидириб топишда бошқаларга ибрат кўрсатяпти. Заводнинг ҳар бир ишчиси шахсий мажбурият олган. Катта экстрактчи Вафо Ҳамбеков, слесарь Маҳмуд Эсонов, момиқ ажратувчи Абдулла Қурбонов каби новаторлар топшириқларни сурункасига 115-120 процентдан бажармоқдалар. Корхона маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари эса социалистик мусобақани ташкил этишни такомиллаштириш йўлларини топмоқдалар. Бу ерда ҳар бир ишчи, бригада, цех ва участканинг имконият ва шароитлари яхши ўрганилган, ҳисоб-китоб ишлари тўғри йўлга қўйилган.

Шаҳардаги пахта тозалаш заводининг коллективи беш йиллик планни 4,5 йилда бажариш ҳаракатини бошлаб берди. Шу заводнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Эргашбой Мамажонов ишлаётган бригадаси беш йиллик планни 4 йилда бажаришга аҳд қилди. Бу қимматли ташаббус шаҳардаги барча корхоналарда якдиллик билан қўллаб-қувватланди.

Шаҳар партия ташкилоти социалистик мусобақани ташкил этишни яхшилаш соҳасида анча ишлар қилди. Шунга қарамасдан ҳали ишимизда камчиликлар кўп. Яқинда шаҳар корхоналари ва қурилиш ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорининг бажарилишини текшириб кўрдик. Эътироф этиш керак, айрим корхона раҳбарлари, партия, касаба союз ташкилотлари бу қарордан тегишли хулоса чиқариб олмаганлар.

Баъзи ишчилар «Ким билан мусобақа боғлагансиз, шахсий мажбуриятингиз қандай?» деган саволга жавоб бера олмайдилар. Ойлик топшириқни бажариш бўйича нечанчи ўринни эгаллаганини билмайдиган ишчилар ҳам бор. Шаҳардаги қурилиш материаллари заводида аҳвол худди шундай. Заводда социалистик мусобақанинг ташкил этилиши талаб даражасида эмас. Шунга кўра заводда зиммага олинган мажбуриятлар у ёқда турсин, ҳатто план топшириқлари ҳам бажарилмаяпти. Бунинг устига ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати паст.

Шаҳардаги 6-автомобиль ремонти заводининг раҳбарлари (директори П. И. Логунов, партком секретари А. А. Канцерова) социалистик мусобақага ҳамон расмиятчилик билан қарамоқдалар. Социалистик мажбуриятларни ишлаб чиқиш ва қабул қилишда юзакичилик, бепарволик ҳоллари ҳалигача тугатилмаган. Цех ва бригадалараро мусобақага якун қилинмайди. Шунинг учун ҳам заводда интизом бўшашиб кетган. Ишлаб чиқариш планлари айрим кўрсаткичлар бўйича бажарилмаяпти. Заводнинг ўзида тайёрланган деталлар сифатсиз. Айниқса автомобиль йиғув цехида меҳнатни ташкил этиш талабга жавоб бермайди.

Шаҳар партия ташкилоти камчиликларни зудлик билан бартараф этиш тадбирларини ишлаб чиқди. Мусобақалашаётганларнинг куч-ғайратлари меҳнат унумдорлигини ўстириш, янги хил маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, интизомни мустаҳкамлаш, ишлаётганлар сонини оширмаган ҳолда ишлаб чиқаришда белгиланган ҳажмларга эришишга қаратилаётир.

КПСС Марказий Комитети қарорида мусобақага раҳбарликни яхшилаш юзасидан партия ташкилотлари олдига конкрет вазифалар қўйилган. Партия XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш, план ва топшириқларни бажариш учун омманинг ташаббуси ва ижодий активлигини янада ривож топтириш, умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдириш, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларининг бош вазифасидир. Шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари бу кўрсатмани оғишмай амалга ошириш учун астойдил ишга киришди.

Ишонч билан айтиш мумкинки, шаҳар меҳнат аҳли партия ташкилотлари раҳбарлигида социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтариб, КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда янги-янги муваффақиятларга эришади.

С. СОДИҚОВ,
Андижон область, Ленинск шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

фотолавҳалар

Бекобод металлургия заводининг ишчилари Б. Барабашин ва Н. Зиёев ўртоқлар (юқоридаги сурат) янги йилнинг дастлабки ҳафтасидаёқ пешқадамлар сафидан ўрин олишди. Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикаси бичув цехининг пешқадам ишчиси Муқаддам Зокирова беш йилликни уч йилда адо этиш юзасидан олган шахсий мажбуриятини адо этмоқда. Пастдаги суратда: ўртоқ М. Зокирова иш устида.

А. Тўраев ва Қ. Розиқов (ЎзТАГ) фотолари.

КОМБИНАТ ЮБИЛЕЙИ

Янгиердаги темир-бетон ва конструкциялар комбинати ўн ёшга кирди. Полигон типидаги кичкина заводдан республика қурилиш индустриясининг энг йирик корхоналаридан бирига айланган бу комбинат бир йил ичида 1962 йилдагига нисбатан бир неча баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Комбинатга қарашли бешта завод ва цехларнинг маҳсулотидан Мирзачўл ва Қарши даштларининг бинокорлари кенг фойдаланмоқдалар. Суғориш тармоқлари учун минг-минглаб километр узунликда новлар ва трубалар, юзлаб йиғма уй-жой бинолари учун деталлар ва бошқа кўп бинокорлик материаллари шу корхонада ишлаб чиқарилмоқда. Кейинги вақтларда бу ерда уй-жой бинолари учун панеллар ва бошқа деталлар чиқариш ўзлаштирилди.

Комбинат коллективи тўққизинчи беш йилликда бундан ҳам кўпроқ ишларни қилиши керак. Маҳсулотни риеализация қилиш қарийб икки баравар кўпаяди, ишлаб чиқариш участкалари энг янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланади. Пўлат арматурани узлуксиз чиқарадиган машина ўрнатилиб, синовдан ўтказилди.

(ЎзТАГ).

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон ССРда яшовчи кўп болали оналарга СССР Олий Совети Президиумининг фармонига мувофиқ «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилди. Ўн ва ундан кўп бола туғиб, тарбиялаган 303 онага «Қаҳрамон она» ордени билан СССР Олий Совети Президиумининг шу юксак унвон берилганлиги тўғрисидаги ёрлиқлари топширилади.

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

ИЛМИЙ МАКТАБЛАР

Бу воқеага бир-икки йил бўлди. ЮНЕСКО ташаббуси билан чақирилган халқаро гидрогеология симпозиумида қатнашган 14 та давлатнинг олимлари Зомин дарасида ер қатламларининг тузилиши билан танишмоқда эди. Ўшанда мен уларга Зомин сойи сувининг ҳозирги замон ётқизиқлари ҳақида ҳикоя қилиб бердим. У ердаги шағал ва харсангларнинг сувга қарши ётиш ҳолатини кўрсатдим. Шундай қилиб, қадимий сув ётқизиқларининг қайси томондан оқиб келгани ҳақида ахборот бериб ўтдим. Буни эшитган ҳорижий олимлардан бири эътироз билдирди.

— Бу, албатта, биз билан келган ёш мутахассислар учун қимматли мисол ва илмий тушунча. Лекин мен шуни қайд этиб ўтмоқчиманки, бу қонуниятлар Ғарбий Европада бундан 150 йилларча олдин ҳам маълум эди, — деди у. Мен бу қонунни ўз даврида Абу Райҳон Беруний асослаб берганини, ўзбек олими, профессор О. И. Исломов таъбири билан айтганда, геологияда Беруний қонуни деб аталишини тушунтиришга ҳаракат қилдим. Мунозарага сазовор бўлган бу қонуниятнинг фойдали қазилмалар, айниқса, сочма ва тарқоқ ҳолда учрайдиган оғир металлар, олтин, симоб, вольфрам, қалай, қўрғошин конларини қидириб топишда аҳамияти катта.

Хўш, шундай экан, бу қонуниятнинг очилиш тарихи ва унинг ҳозирги даврдаги тараққиёти қандай? Шарқнинг улуғ мутафаккир олими, замонасининг бирдан-бир кўзга кўринган минералоги, геологи ва географи Абу Райҳон Беруний 44 ёшида икки дарё оралиғини тарк этиб, Ҳиндистон диёрига ташриф буюради. Буюк олим тиниб-тинчимайди. Хинд тилини синчиклаб ўрганади. Ўз илмий-тадқиқот ишларини биринчи бўлиб Ганг дарёсининг ётқизиқларини текширишдан бошлайди. Бу ерда у кўп нарсаларни, шу жумладан, Ганг дарёси шағал ва харсангларни ўзининг юқори қисмларида, қумларини эса ўрта қисмларида ётқизиб, энг майда гил заррачаларини океанга оқизиб чиқаришини аниқлайди. Бу маълумотларни у ўзининг шоҳ асарларидан бири «Ҳиндистон географияси ва этнографияси» деган китобида ёзиб қолдирди. Бу қонуният ҳозирги кунда геология фанида механик сараланиш қонуни, деган ном билан машҳур.

Аниқланишича, тоғ жинсларининг нураши ва оқизилиши натижасида фақатгина механик сараланиш ҳодисаси юз бермай, балки кимёвий элементларнинг сараланиши ҳам содир бўлар экан (Л. Б. Пустовалов). Мана шу икки қонуният турли мамлакатларда, турли олимлар томонидан, айниқса, СССРда янада ривожлантирилди. Натижада турли йўналишлар ва мактаблар бунёдга келди. Ўрта Осиёда ана шундай йўналишлардан бирига Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги В. И. Попов раҳбарлик қилмоқда. Бу олимларнинг фикрига кўра, қуруқликда ва денгиз шароитида ҳосил бўлаётган ётқизиқларнинг ва улар билан боғлиқ бўлган фойдали қазилмаларнинг пайдо бўлишига фақат механик ва кимёвий сараланишгина сабаб бўлиб қолмай, айни вақтда шу жойнинг динамикаси — ҳаракати ҳам катта роль ўйнайди.

Таниқли олим В. И. Попов ишлаб чиққан чўкинди жинсларни фоциал-динамик принцип асосида текширишга бағишланган кенгаш-симпозиум ҳам Тошкентда бўлиб ўтган эди. Бу анжуманда Москва, Ленинград, Киев, Пермь, Воронеж, Новосибирск, Чита ва бошқа шаҳарлардан шу соҳа бўйича шуғулланувчи олимлар қатнашдилар. Бу кенгаш-симпозиум шуниси билан характерлики, унинг асосий мунозара масалалари дала шароитида — Фарғона водийси объектларида бўлиб ўтди. Олимлар Фарғона водийсидаги яққол кўзга ташланиб турган тўртламчи (Пунган қишлоғи атрофларини), неоген (Ворзик ва туз конлари атрофларини), палеоген, бўр, юра (Шўрсув атрофларини), палеозой (Қизилқия, Ҳовуз атрофларини), дарё ва денгиз ётқизиқларини бориб кўрдилар. Шундай қилиб, дала фактлари асосида қизиқарли мунозаралар бўлиб ўтди. Тортишувлар асосида баъзи бир англашилмовчиликлар ҳал этилди. Сўнгра симпозиум қатнашчилари Тошкентда илмий мунозара ўтказдилар. Фоциал-динамик принципнинг камчилик ва ютуқлари таъкидлаб ўтилди. Унинг чўкинди жинслар билан боғлиқ бўлган фойдали қазилмаларни излаб топишда катта аҳамиятга эга эканлиги бир овоздан маъқулланди. Кўриниб турибдики, Абу Райҳон Берунийнинг баъзи назарий фикрлари бугунги кунда ҳам қўл келмоқда. Олимлар уни бойитиб, ривожлантириб бормоқдалар.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минералогия фанлари доктори.

Коммунистик меҳнат зарбдори Ҳайдар Бектемиров (юқорида) Тошкент асбобсозлик заводида фрезерчи бўлиб ишлайди. У ҳозир март ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Султон Саримсоқовни (пастдаги сурат) пойтахтимиздаги ремонт-механика заводи коллективи моҳир токарь сифатида ҳурмат қилади. У бир йўла уч станокни бошқараётир.

М. Нуриддинов фотолари.

ҲАЁТ СЎҚМОҚЛАРИДА

ЛАВҲА

1939 йили Катта Фарғона канали қурувчилари меҳнатидан ҳикоя қилувчи «Буюк оқим» деган ҳужжатли фильм ишланган эди. Ўша лентани кўрганлар фильмдаги бир эпизодни эслашса керак: канал ўзанида қарсиллатиб кетмон чопаётган, юқорига тупроқ ташиб чиқараётган юзлаб одамлар орасида абжирлиги шундоққина билиниб турган бир йигит қаддини ишдан бир нафас кўтаради-да, пешанасида маржон бўлиб турган терни бармоқлари билан сидириб ташлаб жилмаяди, жилмаяди-ю яна кетмонни боши узра баланд кўтаради...

Катта Фарғона каналини минглаб эмас, ўн минглаб одамлар қурган. Қўл кучи билан бино бўлган бу сув артерияси. Шунча одам орасида кино объективга қараб пешана терини артиб, жилмайиб турган бўйдор, навқирон бу йигит ким эди? Киночилар унга нега бунчалик катта эътибор беришган экан?

Бу одамнинг исми-шарифи — Каримжон Жўраев. Тупроқ қазиш ва ташишда унинг олдига тушадиган одамнинг ўзи кам бўлгани учун бу деҳқон йигитнинг донғи ўша кунлари бутун трасса бўйлаб тарқалганди. Эсида, унинг ҳар куни 6, ҳатто 7 одамнинг ишини дўндириб ташлаётганини кўрган ёши улуғроқ кишилар гоҳ эшиттириб, гоҳ эшиттирмай «Йигитнинг нори эканми!», «Бу одамми ёки дев?», — дейишарди, ҳавас ва ҳайрат билан.

Канал битди. Каримжон Жўраев ҳам ўнлаб зарбдорлар қатори улуғ Москванинг иззат-икромли меҳмони бўлди. Бутуниттифоқ оқсоқоли Михаил Иванович Калинин канал қаҳрамонларидан бири бўлмиш бу фарғоналик йигитнинг кўкрагига Меҳнат Қизил Байроқ орденини тақиб қўйди. Кейин Каримжон билан ёнма-ён ўтириб суратга тушди.

Ўша меҳнат суронига тўла қирқинчи йилнинг бошларида Фарғона район комсомоллари уддабурон ва ташкилотчи йигит Каримжонни ўзларига секретарь қилиб сайладилар. Дарвоқе, ўттиз-ўттиз биринчи йилдаёқ кўкрагига комсомол значогини таққан, колхоз тузуми ва қулоқларни батамом тугатишда ўзини кўрсатган йигитнинг ёшлар билан ишлашда унча-мунча тажрибаси бор эди. Айниқса колхоз тузиш давридаги баъзи хунук воқеалар, ёт унсурларнинг коллективлаштиришга қарши ҳуружлари кўз ўнгидан кетмас, янги замон душманларининг кирдикорларини сира кечиролмас эди. Ўттиз учинчи йилнинг бошида районда фожиали бир воқеа содир бўлган эди. Аламзада қулоқлар тунда далада ер ҳайдаётган тракторчига тўсатдан ҳужум қилишиб, унинг қўл-оёқларини чандиб боғлашади ва тракторга бостириб юборишади.. Қотиллар жазосини олган бўлса-да. Кармижоннинг қалбида ғазаб алангаси сўнмаган эди. Секретарь қаерда бўлмасин, ёшларни ўтмиш иллатларига, эскиликка қарши шафқатсиз бўлишга даъват этар, бу борада ўзи ибрат кўрсатарди.

Меҳнат синовидан ўтган, ёш бўлса ҳам номи эл оғзига тушиб кетган йигит қирқ биринчи йилнинг йигирма биринчи июнида ўзини яна бир бошқа жиддий синов кутиб турганини дафъатан билиб қолди. Бу — гитлерчи галалар билан бўладиган жанг, ҳаёт-мамот синови эди. Район комсомолларининг етакчиси ўша куниёқ ҳарбий комиссариатга бориб, фронтга жўнатишларини сўради.

Лекин, армиянинг ўз қонун-қоидалари бўларкан. Одамлар жон олиб, жон бераётган жойга интилаётган йигитни тўғри фронтга эмас, Россия марказидаги шаҳарлардан бирига юборишди. Ўқийсан, командир бўласан дейишди.

Ҳарбий ҳаёт Каримжонга анча таниш бўлгани учун у ўқишда деярли қийналмади. Нега десангиз, ўттиз уч-ўттиз бешинчи йиллар давомида атоқли саркарда Миркомил Миршаропов қўмондонлик қилган дивизияда ҳарбий хизматни ўтаб қайтганди. Қиличбозликда, от чоптириб кетатуриб милтиқдан маълум масофадаги нишонни бехато уришда доимо пешқадамликни эгаллайдиган бу йигитни саркарданинг ўзи неча бор қутлаб, «яша, шунқор!» дея кифтига қоқиб қўйганди. Ҳа, Каримжон кавалерист эди. Энди артиллерия мактабига тушиб қолди... Ўйлаб қараса, тўғри бўлган экан. Ердан ҳам, сувдан ҳам, кўкдан ҳам зирҳга ўралиб, бало-қазодек бостириб келаётган ёвнинг йўлини тўсишда тўпчи хизмати нечоғли эканини англаган эди.

...Младший лейтенант Жўраев хизматни 1-Болтиқ бўйи фронтида батарея командирлигидан бошлади. Кейинча унинг тўплари Дорогобуж, Смоленск, Вязма сингари ўнлаб шаҳар ва қишлоқларда фрицлар устига ажал уруғини ёғдирди, танкларини, бронемашиналарини мажақлади.

1944 йилнинг февралида Витебск остоналарида бўлган жанг лейтенант Жўраевнинг охирги жанги эди. Ўшанда фрицлар жуда кўп танкларини ҳужумга ташлашди. Шулардан саккизтаси унинг батареяси томон йўл-йўлакай ўк узиб бостириб келарди. Лейтенантнинг командаси билан тўплар гумбурлади. Икки танк таққа тўхтаб, ёна бошлади. Қолган танклар нишон бўлмаслик учун гоҳ у ёққа, гоҳ бу ёққа шиддат билан бурилиб, тўзон кўтарганча бостириб келаверишди. Каримжоннинг тўпчилари ҳам бўш келишмади. Улар бирин-кетин яна уч танкни ёндириб юборишди. Лекин, бу ўзи юрар пўлат қалъалар билан олишувда тўпчиларнинг кўпи сафдан чиқди. Ўт очаётганларнинг ҳам бир қисми яраланган бўлиб, аранг оёқда туришарди...

Душманнинг омон қолган уч танки чанг-тўзон ичидан чиқиб, қўрғошин пуркаганча ҳамон яқинлашиб келарди. Ҳатто занжирларининг шилдираши ҳам эшитилиб турарди. Даҳшатли дақиқалар бошланди. Каримжон ўқловчи бирданига муккасидан тушганнини кўрдию, замбарак ёнига чопиб келди. Тўпни ўзи ўқлади. Гумбурлаган овоз эшитилди-ю олдинда елиб келаётган танк аланга олганини кўрди. Худди шу пайт бошига бир нарса зарб билан урилгандек бўлди. Ҳушига келганда, ўзини госпиталда кўрди. Снаряд парчаси бош суягининг бир неча сантиметрини учириб кетган экан...

Хуллас, фронтда, қор босган окопларда партиямиз сафига ўтган Каримжон ака қишлоғига кўксига Қизил Юлдуз ордени ва бир неча жанговар медалларни тақиб қайтиб келди. У кўп йиллар давомида Қувасой шаҳар ижрокоми раиси, Валик қишлоқ Совети раиси вазифаларида ишлади, ҳалоллиги, ташаббускорлиги билан эл-юрт ўртасида эътибор қозонди.

Меҳнат ва уруш ветерани Каримжон ака ҳозир Қувасойдаги «Пахта учун» колхозида беда уруғи етиштириш бўйича давлат агрономи бўлиб ишлаяпти. Сархил беда уруғи ана шу ишбилармон ва тадбиркор агрономнинг юзлаб гектарлардаги бедазорларида етиштирилади. У раҳбарлик қилаётган коллектив йил сайин топшириқларни ошириб бажариб, хўжаликларга аъло нав беда уруғлари етказиб бераётир.

Душман ўқи асорати гоҳо-гоҳо ўзини билдириб турса-да, Каримжон ака бунга бўйин бермайди, у уззу кун далада, бедазорлари бағрида, пахтакорлар орасида... Одати шунақа бўлса керак, пешанасида тер ялтираса, экранда тасвирлангидек, бармоқлари билан сидириб ташлаб, ишини қилаверади. Меҳнат унга завқ беради.

«Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали, ва республика Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланиши оташқалб жангчи ва миришкор деҳқоннинг меҳнатига берилган яна бир юксак баҳо бўлди.

О. ҲАКИМОВ
Фарғона области.

КОМАНДИР ТАШАККУРИ

Солдат мактуби

Тунги соат иккиларда Панжи қўриқлаётган постда бўрон бошланди. Бўсидек увиллаётган шамол аллақандай қўрқинч соларди.

— Ҳар қандай фалокат ана шундай вақтда содир бўлиши мумкин, — шуларни кўнглидан ўтказган Панжи объект устида бир-бирига тегиб, чарсиллаётган электр симларини кузатди. Қаттиқ шамол қаёқдандир паға-паға булутларни олиб келди, сел қуйди.

Нинадек санчилаётган совуқ бир жойда туришга қўймасди. Бўрон, сел кучая борди. Электр симларидан учқунлар чақнади. Хаёл ўтмай тахта деворлар ёна бошлади. Телефон аппарати турган жойга бир амаллаб етиб олган Панжи бошлиғига ёнғин ҳақида хабар берди. Ўзи илон тилидек алангани ўчираётганда узоқдан солдатларнинг овози эшитилди: улар Панжига ёрдамга келаётган дўстлари эди... Ёнғин ўчирилди.

Панжи Чориев Яккабоғ районидаги «Правда» колхозидан. Касби — ўқитувчилик. Чориевнинг Совет Армияси сафига чақирилганига кўп бўлгани йўқ. Қисқа муддатда билимдонлиги, ўртоқларига меҳрибонлиги, қушёрлиги билан обрў қозонди. Ҳарбий варақасига бир қанча мақтов сўзлари ёзилган. Яқинда ўтказилган ҳарбий синовда аъло баҳолар олди. Панжи Чориев куни кеча рота командирининг яна бир ташаккурига сазовор бўлди. Қисмимизда яккабоғлик оддий солдат Панжи Чориевга ҳамма ҳавас қилади.

З. ҲАСАНОВ,
оддий аскар, «Н» қисм.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

КЕНГЛИК СТАНЦИЯСИ

Китоб райони территориясида географик ўрнига кўра дунёда бешдан бир ҳисобланган Улуғбек номидаги халқаро астрономик кенглик станцияси жойлашган.

Ҳисор тоғларининг нақ этагида
Макон бор хушҳаво, сарбаланд, юксак.
Ажиб бир осмон бу осмон тагида,
Юлдузлар қўл чўзсанг шундоқ етгудак.

Она табиатнинг хуш санъати бу,
Инсон ва юлдузлар салтанати бу.
Бу ердан ўтибди ернинг белбоғи,
Беқасам тўн демак бу рангин диёр.

Фалакда юлдузлар чақнаган чоғи,
Нишондор ўзбекнинг сурати тайёр.
Улуғбек номида зўр кошона бу,
Дунёда бешдан бир расадхона бу.
Бу ерга термулиб паришон дунё

Тўғрилаб олади қўлда соатин.
Не ажаб, пайт келиб айтолсак ҳатто
Жумлаи жаҳоннинг бахт-саодатин.

Шундоқ қутлуғ жой бу, қутлуғ макон бу,
Не қутлуғ, жонажон Ўзбекистон бу.
Атрофда водийлар товланар ҳал-ҳал,
Минг йиллик чинорлар кўкка боққан тек.

Бу ерда, воажаб, юз йиллар аввал
Дунёга келибди султон Улуғбек.
Ажиб тасодиф, ё шаҳри Ҳумой бу,
Ҳойнаҳой, даҳоси туғанмас жой бу.

Оқшом тушмасидан бунда бесабр
Ўнлаб кўз термулар осмон фалакка.
Мангов Марс, мана бу дубби Акбардир,
Зуҳраой пиқирлар бир четда якка.

Юлдузлар васли бу, васли жаҳон бу,
Ошиқ мунажжимга айши ниҳон бу.
Тонг отиб чиқар-ку ишбоши офтоб,
Қошида бош эгиб қолма тағин жим.

Замон шиддатини қилолмай ҳисоб
Ер чизиб турибди ёш бир мунажжим.
Азизим, ғам чекма, ваҳму гумон бу,
Охир тизгинингга келгай, замон бу.

Ҳар зумда дунёнинг бурчакларига
Хабарлар жўнайди қатор ва қатор.
Хоҳласанг, учавер Марсдан нарига,
Хоҳласанг фалакнинг у бурчига бор.

Қўлингда тап-тайёр ҳадди ҳисоб бу,
Ҳадди ҳисоб берган шаҳри Китоб бу.
Қутлуғ жой кўп эрур ушбу дунёда,
Юлдузни кўзлаган лочин ҳам талай.

Ҳар нечук шу соат, шу сониядa
Она юрт, мен сени созимга солай.
На мақтов, на олқиш, на пуч занаҳ бу,
Она юрт қалбимга солган фараҳ бу.

Кездим бу ерларда танҳо, шодумон,
Юлдузларга яқин, кўзлардан йироқ.
Қалқиб турган билан теппамда осмон
Англаб етармидим маъносин бироқ.

Ҳар нечук, билганим; юлдуз фишон бу,
Порлоқ Ватанимдан битта нишон бу.
Бор бўл, тафаккурга ёр бўлган диёр,
Бор бўл, юлдузли тун, оқшомлар майин.

Битта мунажжимнинг мисоли бедор
Она юрт, мен сени куйлаб ўтайин.
Балки шоирлик ҳам яхши отдир бу,
Улуғбек юртидан хотиротдир бу.

МАКТУБ

Ғазаллар тўқирдим сенга бир замон,
Қўшиқлар айтардим тунлар бошингда.
На чора, ушбу кун ўзга бир инсон
Ўзга бир муҳаббат турар қошингда.

Эшитдим, хазонли боғларда танҳо
Ўтказар эмишсан сокин пайтларни.
Сарғайган дафтаринг варақлаб гоҳо
Такрорлар эмишсан маҳзун байтларни.

Мен ҳам тонглар баъзан йўлга қарайман,
Мунаввар қуёшга кўксимни очиб.
Сенинг хаёлингдан мадад сўрайман,
Сенинг хаёлингга бораман қочиб.

Лекин қутулмоқ йўқ ҳижрон дастидан,
Фақат қалбимизда бардош ва сабот.
Дунёда жамийки ҳислар устидан
Қаҳ-қаҳа уради қадим бу ҳаёт.

Надомат нимага ва афсус нечун?
Оламда неки бор ўчар бешафқат.
Бизнинг вазифамиз кўникмоқ беун,
Бизнинг вазифамиз унутмоқ фақат.

Йиллар ўтиб кетар такрор ва такрор,
Ёшлик ҳам ўтади бенишон, бесас.
Лекин ўша чоқ ҳам хўрсиниб бир бор
Севгандим, набирам, дея олсак бас.

Абдулла ОРИПОВ.

Ўзбекистон эҳромлари

Минораи Калон, деймн ё Калта минор!
Кўпдир улар. Кўпдир номлари.
Ўзбекистон учун ифтихор —
Ўзбекистон эҳромлари!
Кўҳна Бухорога борсанг ва ёки
Самарқанд сайрини қилсанг ихтиёр —
Сендан ризо бўлур боболар хоки,
Бизга боболардан қолган шу диёр.
Қўқонни,
Хивани айланиб кўргин,
Қайдасан Тошкент, деб туша қол йўлга.
Кезсанг тупроқ очар сенга юрагин,
Сенга боболардан қолган шу ўлка.
Заъфарон тошларда ўқилур аён —
Тили йўқ тарихнинг бой каломлари.
Ўлмас тарихларга ойнаи жаҳон —
Ўзбекистон эҳромлари!
Хоҳ минора бўлсин хоҳи кошона,
Хоҳи тангри уйи аталган масжид—
Ўдир эл яратган ғазна, дурдона,
Унда муҳрланган эҳтирос ва дид.
Босқинчи бир Доро, айёр Муҳаммад,
Қандайдир Кайҳусрав ёки Кайқубод —
Гуноҳида эл гуноҳи кўринмас албат,
Эл, ахир, эл учун қилгандир бунёд.
Эл шусиз ҳам кўп куймишдир...
қилмасдан гуноҳ.
Унга узоқ ўт пуркади аждар комлари,
Ўзбекистон дардларига тирик бир гувоҳ —
Ўзбекистон эҳромлари!
Яхшироқ кўрай деб бу диёр йўлин —
Мен улар олдидан бир-бир ўтарман.
Кўз билан эҳромлар — боболар қўлин —
Аста ва беозор ўпарман!

Омон МУХТОРОВ.

ҚЎШИҚЛАР

Хаёл сафаридан ҳориб қайтаман,
Хумор қушиқларнинг тутар хумори.
Сўнгра тушларимда қўшиқ айтаман,
Қўшиқлар айтаман мовий, зангори.
Онам ҳақидадир биринчи қўшиқ:
Сочлари сингари беғубор, оппоқ,
Менинг иқболимдан негадир чўчиб
Қилган орзусидай ҳуркак ва титроқ.
Тупроқ ҳақидадир иккинчи қўшиқ:
Тупроқдай ҳокисор, майин ва илиқ,
Одамларга нон ва бойчечак тутиб
Оёғи остига бошин қўйгулик.
Пахтам ҳақидадир кейинги қўшиқ:
Пахтадай беминнат, лўппи ва лобар.
Унинг йўлларида қолади уфқ,
Кетади мағрибдан машриққа қадар.
Кейин самоларни солар ларзага
Ўзбекистон дея аталган қўшиқ.
Бахт ҳақида қўшиқ айтаман яна...
Қўшиқларнинг асло ниҳояси йўқ...

Машраб БОБОЕВ.

ТОШКЕНТ чинни заводининг коллективи бу йил маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришни планлаштирган. Шу муносабат билан ҳамма цехларда бунга пухта тайёргарлик кўрилаётир. Суратларда (чапдан) заводнинг илғорларидан С. Обдиева, Г. Умарохунова, М. Хўжалимова ва Ё. Қорабоев ўртоқлар тасвирланган. Улар берилган топшириқларни мунтазам ошириб бажариш билан корхона ишчиларининг ҳурматига сазовор бўлишяпти.

И. Глауберзон фотолари.

*

ЭЪТИҚОДГА САДОҚАТ

«Катта ойи» телеспектаклини кўриб...

«Совет халқи воқеликни ҳаққоний акс эттирувчи, коммунизм ғоясини юксак бадиий куч билан тараннум этувчи асарлар яратилишидан манфаатдордир» — дейилади КПСС XXIV съезди резолюцияларида.

Георгий Мдиванининг «Катта ойи» драмаси XX асрни ҳаракатга келтирган энг қудратли куч— коммунистлар эътиқодини улуғлайди. Бу асарнинг телевизион театрда қўйилиши республикамиз маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Зотан, у 1972 йилнинг биринчи спектаклидир.

Воқеа шу кунларда, Сурогиналар хонадонида бўлиб ўтади. Асарнинг бош қаҳрамони Евгения Дмитриевна Сурогина тимсолида коммунистларга хос одамийлик ва қатъият, яратувчилик ва талабчанлик, ўз эътиқодига содиқлик сингари олижаноб фазилатлар мужассамлашган. Биз Сурогинанинг қаҳрамонона ўтмиши — революция жангларида тобланган характери, ёш Советлар давлатини барпо этишдаги актив ҳаракати, бугунги бахтиёр кунни деб бедор ўтказган ҳаётини аён ҳис этамиз. Сурогина умрининг охиригача тиним билмас, қатъий, ўз эътиқодига садоқатли бўлиб қолади. У коммунистлар диёрида яшовчи ҳар бир кишидан, коммунистлардан ана шундай садоқатни талаб қилади.

Сурогина шунчаки кўнгил овитиш учун айтиладиган бекорчи гапларни ёқтирмайди, вақтини бекор ўтказишни истамайди, ҳар гапида ўзининг партия аъзоси эканини, партбилетини пеш қилувчиларни жини севмайди. У куёви Николайга: «Партиявийлик—касб эмас. У эътиқод... У дунёқараш», — дейди.

Асарда Сурогиналар оиласининг уч авлоди билан танишамиз: Оила боши — Сурогина; ўғли, қизи, келини ва куёви ҳамда икки невараси. Сурогинанинг фарзандлари ҳар хил. Ўғли Анатолий онаси каби қатъиятли ва тўғри сўз. Аммо қизи Раиса билан куёви Николай кўпроқ жамият учун яшашни эмас, ўз фароғатини, вақтида ўйнаб, вақтида дам олишни истайди. Николай жамиятга ёт шахс эмас, у талантли архитектор. Аммо унга Сурогина талаби билан ёндашадиган бўлсак, бизнинг жамиятимизда ана шундай яшашнинг ўзи камлик қилади. Жамиятимиз хотиржамликни ёқтирмайди, яратувчиликни талаб этади. Катя ва Валерий тимсолида қийинчиликлардан қўрқмай, ҳар қандай оғир ишнинг уддасидан чиқа оладиган, ота-боболар ишини давом эттирадиган ҳозирги вафоли ва садоқатли ёшларимизга хос фазилатлар уйғунлашган.

Одатда телевизион бадиий асарга томошабин ҳаётнинг бир бўлаги деб қарайди, телевизор олдида ўтириб, ўша воқеага ўз муносабатини билдиради. Бу режиссёр ва ижрочилардан ҳар бир деталнн пухта ўйлашни, сохталикка сира йўл қўймасликни талаб этади. Акс ҳолда томошабин асардаги воқеага гумон билан қарайди.

«Катта ойи» драмасида воқеа бир жойда бўлиб ўтади. Унда саҳналар тез-тез алмашмайди. Асар қаҳрамонлар руҳининг динамикасига қурилган, иштирок этувчилар сонининг чегараланганлиги бу динамикани диққат марказида тутишга ёрдам беради. Асар ўзининг ана шу хусусиятлари билан ажойиб телевизионлик кашф этади. Телевизион бадиий ифода воситалари эса шу қаҳрамонлар ички дунёсини очишда муҳим роль ўйнайди.

Маълумки, саҳнада бўлганидай, телевизион асарнинг муваффақиятли чиқиши ҳам кўп жиҳатдан актёр маҳоратига боғлиқ. Телевидение худди театр сингари актёрга ўз ролини бошдан охиригача узлуксиз ижро этиш имконини беради, у кинодагидек саҳна-саҳнага бўлиб ижро этишни талаб этмайди. Чунки кино асари асосан монтажда шаклланади. Узлуксиз ижро этиш актёрдан ролни пухта тайёрлаш ва уни ўз ички кечинмасига бўйсундиришни талаб этади. Шунинг учун ҳам телевизион асарда актёрлар ансамблини яратиш муҳим аҳамиятга эга.

«Катта ойи» телевизион спектаклига Зайнаб Садриева, Саъдихон Табибуллаев, Яйра Абдуллаева, Ёқуб Аҳмедов, Рима Аҳмедова, Турғун Хонтўраев каби талантли актёрлар жалб этилган. Уларнинг ҳар бири телевизион камерани яхши ҳис этишади. Улар ўзлари кадрда бўлмаган чоқда ҳам ҳолатдан чиқмайдилар. Натижада спектакль бир маромда боради, аста-секин ривожланади, унинг оҳанги эса қатъий меъёр кашф этади.

Бу жиҳатдан айниқса Зайнаб Садриева ижроси диққатга сазовордир. У бутун спектаклни ушлаб туради, барча воқеалар унга келиб боғланади. Зайнаб Садриева ортиқча ҳатти-ҳаракатларга берилмайди, у қалби граждайлик руҳи, ўз дунёқарашига буюк эътиқод билан тепадиган инсон ролини табиий яратади. У ўзидан айрим шахсларнинг норози ва хафалигини сезади, аммо аччиқ бўлса ҳам, ҳақиқатни айтади доимо. Унинг ҳар бир имо-ишораси маънога бой. Биз унинг кўзидан ичидагини ўқиймиз. Айниқса ёлғиз қолганда, ўз сўзларини ўзи мушоҳада қилганда, ўтмишини эслаганда у бизга ўз қалбини очгандек, ўз хатти-ҳаракати ҳақида бизнинг фикримизни билмоқчи бўлгандек, биз билан дардлашгандек туйилади.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, кўпгина телевизион спектаклларда қаҳрамоннинг ёлғизлик саҳнаси бўш бўлади. Режиссёр қаҳрамоннинг ички монологи сифатида кадр орқасидан пленкага ёзиб олинган товушни беради. Мазкур асарда режиссёр деярли штампга айланиб қолган бу приёмдан қочади. У Сурогинанинг ёлғизлик саҳнасини қаҳрамоннинг томошабин билан дардлашуви тарзида ҳал этиб, жуда тўғри қилади.

Актёрнинг муваффақиятли ижросига саҳна безаги ҳам ёрдам беради. Бутун воқеа камтарингина жиҳозланган уй ўртасидаги катта стол атрофида бўлиб ўтади. Актёрлар ҳам, телевизион камералар ҳам ана шу стол атрофида ҳаракат қилади. Спектаклнинг жиҳози яхши, аммо воқеа ривожига зарур бўлмаган деталлар ҳам учрайди. Биргина хонага шу даража кўп эшик очилганки, улар эътиборни чалғитишдан бўлак нарсага хизмат қилмайди.

Телевидениеда бадиий савияси турлича спектакллар учрайди. Аммо бадиий етук асарларни таҳлил қилганда, шу нарсага иқрор бўламизки, энг аввало публицистик таъсирчанлиги кучли, телевизион бадиий ва техник воситалардан унумли фойдаланилган асарларгина муваффақият қозонади.

«Катта ойи» спектакли мавзусининг актуаллиги, замонга ҳамнафас муаммони ўртага ташлаши билан томошабин диққатини ўзига тортади. Аммо назаримизда спектаклда финал йўқдек,у тўсатдан тугайди. Охирги саҳнада Сурогинага қандайдир бир кичик ҳаракат етишмагандек туюлади.

Саҳна асарини режиссёрнинг улкан меҳнатисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Режиссёр Маҳкам Муҳамедов «Катта ойи» драмасига, унда кўтарилган проблемаларга жиддий масъулият билан ва ҳалол ёндошади кичик нуқсонлардан қатъий назар образларнинг ҳаққоний, бадиий етуклигига эътибор беради.

«Катта ойи» асарининг телевизион театрда саҳналаштирилиши телевизион режиссурада диққатга сазовар иш бўлди.

Ғани РАСУЛОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЗЎРАВОН»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг 1971 йил 15 сентябрь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган фельетонда Гагарин район суғориш системалари бошқармаси 7-сув тақсимлаш участкасининг собиқ инженер-гидротехниги Ёқубжон Йўлдошев ўзи истаган ташкилот ва одамлар устидан туҳматномалар ёзиб, кўпчиликни овора қилаётгани, қўни-қўшниларини калтаклаб, безорилик қилаётгани ҳақида ёзилган эди.

Гагарин район халқ судининг редакцияга хабар қилишича, фельетон юзасидан тергов ўтказилганда фактлар тўла тасдиқланган. Бу иш район халқ судининг кўчма мажлисида кўрилиб, безори Ёқубжон Йўлдошев уч йил муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган.

«ФИРИБГАРЛАР»

«Совет Ўзбекистони»нинг 1971 йил 19 декабрь сонида босилган ана шу сарлавҳали фельетонда Косон районидаги дорихонанинг бир группа ходимлари ўз вазифаларидан фойдаланиб, давлат маблағини талон-тарож қилганликлари очиб ташланган эди.

Қашқадарё область партия комитети ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигидан олинган жавобларда айтилишича, фельетонда келтирилган фактлар тасдиқланган. Маҳмудов, Соибназаров, Неъматова, Ўроқов ва Ҳаққуловлар томонидан ўзлаштирилган 7836 сўм пул давлатга қайтарилган. Фоти Маҳмудов КПСС сафидан ўчирилган. У ва бошқа айбдор шахслар жиноий жавобгарликка тортилган.

Текшириш натижаси область партия комитетида муҳокама қилинган.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

„ТАШСЕЛЬМАШ» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари пахтакорларга кўплаб пахта териш машиналари етказиб беришмоқда. Чапдаги суратда бу ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётган илғорлардан (чапдан) К. Пак, А. Алмуратов, В. Глуховлар тасвирланган. Ўнгда эса Тошкент тўқимачилик комбинати 2- тўқув фабрикасининг илғор ип-йигирувчиси Н. Шафикова.

А. Тўраев фотолари.

«ТОШКЕНТ» НАВЛАРИ ЭКИЛАДИ

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Совхозлар министрлиги 1972 йилда қаерларда қайси нав чигит экиш планини маъқуллади. 885 минг гектардан кўпроқ майдонга вилтга чидамли «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навлари экилади. Бу навларни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг олимлари яратган. Кейинги икки йил мобайнида кенг қўламда ўтказилган тажрибадан шу нав чигитнинг ҳосил жиҳатидан ҳам, толасининг технологик сифати жиҳатидан ҳам катта устунликлари борлиги маълум бўлди Масалан, Фарғона водийсида деярли ярим миллион гектарга мана шу янги нав чигит экилади.

Пахта заводлари баҳоргача 289 минг тонна уруғлик, шундан 150 минг тоннадан кўпроқ «Тошкент» нав уруғлиги тайёрлайдилар. Хўжаликларга биринчи марта фақат саноат усулида тозаланган уруғлик юборилади.

Ўрта Осиё республикаларининг кўпгина пахтакор районларидан мана шу янги нав уруғини сўраб заявкалар олинди. Ўзбекистоннинг пахта заводлари уларга бир неча минг тонна уруғлик юборадилар.

«Тошкент» нав чигит уруғлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун республиканинг турли зоналарида 21 элита-уруғлик хўжаликлари ташкил этилди. (ЎзТАГ).

БУ ҚАНДАЙ МУКОФОТ?

ФЕЛЬЕТОН

Бир сўмлик иш бажариб, меҳнат ҳақидан ташқари 10 сўм мукофот олган одамни биласизми? Ишламагани учун мукофотланган кишини-чи? Тавба, шунақасиям бўлар эканми, деб ёқа ушлаётган бўлсангиз керак?! Сабр қилинг...

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги контроль-ревизия бошқармасининг Тошкент области бўйича бош контролёр-ревизори ходимларидан уч киши 1971 йилнинг 18 октябридан 15 ноябригача махсус топшириқ билан Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозида бўлишди. Текширишда совхознинг молиявий хўжалик ишларида кўп нуқсон ва камчиликлар борлиги аниқланди. Келинг, ана шулардан бири ҳақида батафсилроқ ҳикоя қилайлик.

49 минг 575 сўм 41 тийин! Оз пул эмас-а? Давлатнинг ана шунча пули қонунга хилоф равишда нимагадир сарф этиб юборилса, ёки беш-ўн юлғич ўртасида ҳазм бўлиб кетса, нима дейсиз? Соф виждонли ҳар бир киши бунга тоқат қилиб туролмайди, албатта. Контролёр-ревизор Леонид Степанович Корниенко, Ашурали Тошев, Анорбой Ҳайдаровлар ҳам ана шундай ташвишда қолишди.

Ўзи нима гап? Ҳужжатлар ўрганила бошланди. Пискент районидаги Низомий номли, Жамбул номли, Абай номли ҳамда «Правда» мактабларининг ўқувчилари 1970 йил кузида 1- «Пискент» совхози далаларига чиқиб, ишчиларга пахта йиғим-теримида кўмаклашган эканлар. Улар қилган ишлари учун ўз вақтида ҳақ олишган. Лекин шуниси ажабланарлики, 1971 йилнинг апрелига келганда, ўша мактабларнинг 614 ўқувчиси номига 49 минг 575 сўм 41 тийин мукофот ёзилибди. Шундан 27 минг 471 сўм 10 тийинни Низомий номли мактаб ўқувчилари, 10 минг 791 сўм 94 тийинни «Правда» мактаб ўқувчилари, 10 минг 591 сўм 87 тийинни Жамбул номли мактаб ўқувчилари, 720 сўм 50 тийинни эса Абай номли мактаб ўқувчилари олишган эмиш! 1- «Пискент» совхози раҳбарларининг гаплари шу.

Ревизорлар мактаб болаларига ҳақ «тўланган» ведомостларнинг айримларини кўздан кечиришди. Натижада, ўқувчиларга пахта териб олган ҳақларига нисбатан баъзи ўринларда ўн марта ортиқ «мукофот» пули ёзилгани ойнадек равшан бўлди. Масалан, Низомий номли мактаб ўқувчиси Т. Workбоматов пахта тергани учун 10 сўм 7 тийин олган экан. Мукофот учун эса унга 118 сўм 19 тийин берилибди. Қаранг-а? Бир сўмлик иш қилсин-у 10 сўм мукофот олсин! Бундай сахийликни 1- «Пискент» совхозидан бўлак яна қаердан топиш мумкин? Ҳеч қаердан!

Ана шундай қилиб денг, совхозда «сахийлик» авж ола берди. Шу даражага бориб етдики, ҳатто, ҳеч қандай иш қилмаган ўқувчилар номига ҳам талай мукофот ёзиб юборилди. Масалан, Жамбул номли мактаб ўқувчиларидан У. Аббосова 196 сўм, Б. Аҳмедова 32 сўм 88 тийин, Д. Худойназарова 33 сўм 72 тийин, Т. Сувонов 20 сўм 43 тийин, Д. Иброҳимов эса 28 сўм 76 тийин мукофот олган эмиш.

Ревизорлар ведомостларда номлари ёзилган ўқувчиларнинг пул олганликлари ҳақидаги имзоларини синчиклаб ўрганиб чиқишди. Айримлари бир-бирига ўхшарди. Демак, бу ерда ҳам ғалати найранг ишлатилгани аниқ эди.

Хўш, ҳашарчи ўқувчиларга меҳнат ҳақларидан ташқари мукофот ёзиш мумкинми ёки йўқми? Ревизорлар энди ана шу жумбоқни ҳал этишлари керак. Текширишдан кейин бу ҳам аниқ бўлди. Пахта йиғим-теримида вақтинча иштирок этган мактаб ўқувчиларига меҳнат ҳақлари билан бир қаторда мукофот ҳам бериш тўғрисида ҳеч қандай қонун ва тартиб йўқ экан.

Совхоз раҳбарлари ҳозир нима қилишларини билмай юришибди. Ҳашарчи ўқувчилар номига сал кам 50 минг сўм «мукофот!» Орадан бир неча ой ўтгач, бу сирнинг фош бўлиб қолишини улар тушларида ҳам кўришмаган эди. Хўш, давлатнинг шунча пули қаерга кетди? Бу саволга балки совхоз директори Х. Мирзаев билан бош бухгалтер Н. Бабичева жавоб берар.

Энди айтилмаган яна бир гап қолди. Бундан бир неча ой муқаддам Тошкент область совхозлар тресги ревизори 1-«Пискент» совхозида бўлиб, у ерда тафтиш ўтказилган эди. Негадир ўшанда биз юқорида айтиб ўтган кўзбўямачиликлар уларнинг назарларидан четда қолибди. Балки, шундайдир. Балки, улар бу ғалати фактларни кўриб, кўрмагандек бўлишгандир. Балки совхоз раҳбарларига «раҳм-шафқат» қилиб, яшириб кетишгандир!

Ойни этак билан ёпиб бўлмагандек, давлат ва халқ мулкига хиёнат қилган шахсларнинг сирлари ҳам фош бўлмай қолмайди. Эл бундай нусхалардан доимо нафратланади ва уларнинг қилмишларига лойиқ жазо олишларини талаб қилади.

Хўш, мукофот баҳонаси билан давлатнинг 49 минг 575 сўм 41 тийинини кимлар ўмариб кетди? Ревизорлар фақат ана шу нарсани аниқлай олишмади. Бу жумбоқни Пискент район прокурори ҳал қилиб берса ажаб эмас.

Усмон ЮСУПОВ.

АХБОРОТ

ҚЎҚОН

ЯЙПАНИЙ

Шифокор, математик, таржимон ва шоир сифатида Фарғонага танилган Маҳмуд Ҳаким Яйпанийнинг ҳаёти, ижодий фаолияти Қўқондаги Ғафур Ғулом номли адабиёт музейининг илмий ходими Аҳмаджон Мадаминовни кўпдан бери қизиқтириб келарди. У эзгу ниятини амалга ошириш мақсадида Ўзбекистон районининг маркази Яйпанда ва яна бир қанча қишлоқларда бўлиб, муҳим маълумотлар тўплади. Мадаминов Яйпанийнинг медицина ҳақидаги маслаҳатлари, Қўқон тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи қўлёзма китоблари, адабиёт ва геометрияга оид қимматли асарларини топишга муваффақ бўлди. Музейнинг илмий ходими область илмий муассасалари кутубхоналаридан Яйпаний ҳақида яна янги материаллар тўпламоқда.

«МУЗИКАЛИ УЙ»

Қўқонликлар шаҳарнинг Бабушкин кўчасидаги 54-уйни «Музикали уй» дейишади. Қўқонликларга онадек бўлиб қолган тажрибали ўқитувчи Эльвира Анатольевна Фёдорованинг уйига талабалари келиб қўшиқ айтадилар, музика ўрганадилар. Хонадон жавонидаги 1,5 мингдан ортиқ музикага оид адабиётларни ўқиб, ундан фойдаланадилар. Ўқитувчининг уйига қўқонлик санъат ҳаваскорлари, музика шайдолари ҳам қатнайдилар. Санъат ҳақида суҳбатлар, баҳслар уюштирилади. Ўртоқ Фёдорованинг ўзи қўшиқ айтиб, музика сирларини ўрганиш ҳақида қимматли маслаҳатлар беради.

НОЗИК ТАЪБ УСТА РЕЖАСИ

СССР рассомлар союзининг аъзоси Қодиржон Ҳайдаров ўзининг ўймакорлик санъатини доҳиймиз В. И. Ленинга тайёрлаган совғасида намойиш қилиб ўзбек миллий ўймакорлиги нақадар нозик, нафис, нодирлигини кўрсатган эди. Унинг Арслонбоб ёнғоғидан ишланган қўш табақали дарвозаси В. И. Ленин музейининг Тошкент филиалини безаб турибди. Ҳайдаров бу меҳнати учун республика Ҳамза номли мукофотини олишга сазовор бўлган. Уста яқинда Октябрь революцияси ордени билан тақдирланди.

Ҳозир Қодиржон Ҳайдаров яна бежирим нақшлар, ўйма панеллар яратмоқда. Буниси Тошкентда қад кўтараётган давлат циркини безашда ишлатилади.

Б. НОСИРОВ.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Республикада бўлиб ўтаётган митингларнинг қатнашчилари Америка Қўшма Штатларининг Вьетнам Демократик Республикасидаги янги босқинчилик ҳаракатларига қарши кескин норозилик билдирмоқдалар.

Хоразм область Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхозда бўлиб ўтган митингда Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси иккита Шуҳрат орденининг кавалери Р. Бекжонов сўзга чиқди.

— Америка ҳарбийлари ВДРнинг тинч шаҳар ва қишлоқларини бомбардимон қилаётганлиги АҚШ тарихида шармандали доғ бўлиб қолади. Бу ҳаракатлар соф ниятли ҳамма кишиларни қаттиқ ғазаблантирмоқда. Вьетнам халқи ўз тақдирини мустақил равишда ҳал қила олишга ҳақлидир. Америкалик агрессорлар Вьетнамдан тезда жўнаб қолишлари лозим.

Митинг қатнашчилари қабул қилган резолюцияда АҚШнинг янги иғвогарлиги муносабати билан Совет ҳукуматининг баёноти қизғин қўллаб-қувватланди, Вьетнамдаги ва бутун Ҳинди-Хитойдаги Америка қўшинлари олиб чиқиб кетилсин, деб талаб қилинди. (ЎзТАГ).

Суратларда: «Баҳор» ансамблининг концерт залида ўқувчилар арча байрами.

А. Тўраев фотолари.

Турли мамлакатларда

ЛАОС ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАЛАРИ

ХАНОЙ, 7 январь. (ТАСС). Лаос ватанпарварлик фронти раҳбарлигида Лаос халқи ва унинг қуролли кучлари қийин курашда ажойиб муваффақиятларга эришдилар, дейилади Лаос ватанпарварлик фронти Марказий Комитети раисининг ўринбосари Ситхон Коммаданнинг Каосан Патет Лао агентлиги тарқатган мақоласида.

Лаос ватанпарварлик фронтининг 16 йиллигига бағишланган шу мақолада Лаос халқ озодлик армиясининг Америка агрессорлари ва уларнинг гумаштлари тузган урушқоқлик планларини барбод қилиш учун олиб борилган жанглардаги стратегик ғалабалари таъкидлаб ўтилган.

Ситхон Коммадан Лаос ватанпарварлик фронтининг сиёсий муваффақиятларини, халқаро майдонда унинг обрў-эътибори ошганлигини кўрсатиб ўтди. Мақолада Лаос халқи ватанпарварлик курашини халқаро миқёсда қўллаб-қувватлашнинг аҳамияти миннатдорчилик билан таъкидланди.

Лаос ватанпарварлик фронти Марказий Комитети раисининг ўринбосари шуни таъкидладики, Лаос ватанпарварлари АҚШнинг агрессив кирдикорлари кучайтирилганлигига жавобан қардош Вьетнам ва кхмер халқлари билан баҳамжиҳат ҳаракат қилиб, янгидан-янги ғалабалар қозонишга қаттиқ аҳд қилганлар.

ҚАЛИН ҚОР

ТЕҲРОН, 7. Теҳронда муттасил 18 соатдан зиёд вақт мобайнида қор ёғди. Қариялар бунчалик қалин қор ёққанини эслолмайдилар. Бир кеча-кундуздан озроқ вақт ичида 30-40 сантиметр қалинликда қор тушди. Шаҳардаги ҳаракат қарийб батамом тўхтаб қолди. Ташлаб кетилган ва қор остидан зўрға кўриниб турган кўпдан-кўп автомашиналар Эрон пойтахтининг кўчаларини тўсиб қўйди. Теҳронда бунақанги қор камдан-кам бўлганлигидан шаҳар хўжалиги қор курашга мосланмаганлиги учун ҳам вазият мураккаблашмоқда.

ТЎҚИМАЧИЛАР ТАЛАБИ

КАРОЧИ. (ТАСС). Карочидаги икки мингдан кўпроқ тўқимачилар иш ташладилар. Улар Бутунпокистон тўқимачилик корхоналари уюшмасининг раҳбарларини ишдан бўшатилган кишиларни қайтариб ишга олиш ва иш ҳақини ошириш тўғрисидаги битимни имзолашга мажбур қилдилар.

Карочи районида кейинги ҳафтада ўнлаб саноат корхоналарининг ишчилари забастовка эълон қилдилар. Фабрика ва заводларнинг ишчилари маъмурий биноларни қуршаб олиб, ўз талаблари тўла-тўкис қондирилган тақдирдагина бу ердан кетишларини айтдилар.

«ЖЕНЕРАЛ МОТОРС» СУД ҚИЛИНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 январь. (ТАСС). АҚШ автомобилсозлик саноатининг маркази — Детройтда автомобиль концерни — «Женерал моторс» оммавий суд қилинди. Бу концерн отиш қуроллари ва ўқ-дори ишлаб чиқарадиган энг катта корхоналардан бири ҳам ҳисобланади. Вьетнамдаги урушда қатнашиб келган кишилар урушга қарши ана шу ўзига хос намойишни уюштирдилар. Улар ўз нутқларида шуни таъкидлаб ўтдиларки, «Женерал моторс» ишлаб чиқарган 37 миллион долларлик милтиқлар, снарядлар, миналар ва бошқа хил ўқ-дорилардан Ҳинди-Хитой халқларига қарши урушда фойдаланилди.

Суд «Женерал моторс»ни ва унинг хўжайинларини «Вьетнам, Камбоджа ва Лаос халқларига қарши ҳарбий жиноятлар қилишда айбдор» деб топди. Суд мажлиси билан бирга ўтказилган урушга қарши намойишда Вьетнам урушининг ветеранлари ва автомобиль заводининг ишчилари қатнашдилар.

ҚАТТИҚ НОРОЗИЛИК

ВАРШАВА, 7 январь. (ТАСС). Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакия тинчлик комитетлари вакилларининг бу ерда бўлиб ўтган учрашувида қабул қилинган декларацияда бундай дейилади: биз барча халқларнинг хоҳиш-иродасини ифодалаб, Америка империализмининг Ҳинди-Хитойдаги янги агрессив ҳаракатларини ва авантюристик сиёсатини қатъий қоралаймиз.

Декларацияда таъкидлаб ўтилишича, АҚШ авиациясининг ВДРни ялпи бомбардимон қилганлиги кенг жамоатчиликни ғазаблантириб, уларда норозилик туғдирган.

Ҳужжатда қаҳрамон Вьетнам халқи, Лаос ва Камбоджа халқларининг тинчлик ва мустақиллик учун олиб бораётган адолатли курашида улар билан тўла бирдамлик ва уларни қатъий қўллаб-қувватлаш изҳор этилади.

МОНГОЛИЯ. 1969 йилда монгол халқи якка хўжаликларнинг кооператив хўжаликларга уюшгани якунланганлигининг 10 йиллигини тантанали нишонлаган эдилар. Бугунги кунда мамлакат территориясининг 90,3 процентини қишлоқ хўжалиги бирлашмалари ташкил этади. Суратда: Жанубий Гоби аймоғининг яйловларида. Монцомэ — ТАСС фотоси.

Интеграция зарур ва фойдали

✦ ПРАГА. Маркази Пардубице шаҳрида бўлган «химия саноати заводлари» ишлаб чиқариш бирлашмаси Чехословакиядаги энг йирик бирлашмалардан биридир. Ишлаб чиқариш бирлашмасининг ўнта заводи 30 мингга яқин турли хил химия маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда.

Чехословакиянинг бешинчи беш йиллик плани бирлашма олдига катта вазифалар қўйди. 1975 йилга бориб бу ерда маҳсулот ҳажми 39 процент, экспорт — 32 процент, ишчилар сони эса фақат 2 процентга ўсиши лозим. Ишлаб чиқаришнинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади. Бу оғир вазифани ҳал этишда социалистик иқтисодий интеграция программаси ёрдам беради.

Бирлашма ҳозирнинг ўзидаёқ Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган давлатларнинг корхоналари билан ишлаб чиқариш ва илмий-техника ҳамкорлиги тўғрисида 16 та битим тузди. Бундан ташқари, давлатлараро икки томонлама ва кўп томонлама битимлар доирасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда.

ЯНГИ АГРЕССИЯ ҲАРАКАТЛАРИ

ХАНОЙ, 7 январь. (ТАСС). ВДР ташқи ишлар министрлигининг вакили бугун баёнот бериб, Америка авиациясининг ВДР территориясига қилаётган янги ҳужумларини, шунингдек, АҚШнинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши бошқа уруш ҳаракатларини қаттиқ қоралади.

Америка самолётлари шу йил 2 ва 3 январь кунлари Куангбинь вилоятининг баъзи районларини бомбардимон қилди, 5 январда эса Хоабил вилоятидаги аҳоли пунктларига ракеталар ёғдирди.

Шу муносабат билан ВДР ташқи ишлар министрлигининг вакили АҚШ ҳукуматига қатъий норозилик билдириб, ВДРнинг суверенитети ва хавфсизлигига хавф туғдирадиган бундай ҳаракатлар дарҳол тўхтатилишини талаб этади.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ВДРнинг муваффақиятлари

✦ ХАНОЙ. Вьетнам Демократик Республикасининг меҳнаткашлари 1971 йилги давлат планини бажаришда анча муваффақиятларга эришдилар.

Кўмир саноатида, цемент, ўғит, тўқимачилик буюмлари ва қоғоз ишлаб чиқаришда план топшириқлари ошириб бажарилди. Электр энергия ишлаб чиқариш 1970 йилдагига нисбатан 34 процент, кўмир қазиб олиш 22 процент ортди. Саноат йўли билан ва кустар маҳсулот ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми 14 процент кўпайди.

Капитал қурилишга маблағ сарфлаш 1970 йилдагига нисбатан 22 процент ортди.

Эришилган муваффақиятлар Вьетнам Демократик Республикасининг социалистик ривожланишида янги истиқболлар очиб беради.

Квартира «фабрикалари»

✦ БУДАПЕШТ. Ўтган йили 70 мингдан ортиқ венгер оиласи ҳовли тўйи ўтказди. Янги 1972 йилда мамлакатда яна 75 мингта квартира қурилади.

Венгрия Халқ Республикасида уй-жой қурилиши суръатлари ривожланиб бормоқда. Бунга қурилишда ҳозирги замон индустриал методларини янада кенг қўлланиш, янги уйсозлик комбинатларини ишга тушириш, ҳозирда ишлаб турган комбинатларнинг қувватини кенгайтириш имкон беради. Янги йилда ҳозир ишлаб турган комбинатлар қаторига Сегед шаҳрида қурилган янги уйсозлик комбинати қўшилади. Будапештдаги тўртинчи уйсозлик комбинати бирмунча кенгайтирилади, Веспрем ва Кечкемет шаҳарларида янги-янги корхоналар қурила бошлайди.

Венгрияда ҳозирги беш йилликда ҳаммаси бўлиб 400 мингта янги квартира қурилади. Уларнинг қарийб ярмиси уйсозлик комбинатлари ишлаб чиқарадиган тайёр блоклардан йиғилади.

Янги конлар

✦ СОФИЯ. Болгариянинг кўпгина жойларида геологларнинг қидирув экспедициялари ишламоқда. Мамлакат харитасида кўмир, рангли металларнинг янги конлари пайдо бўлмоқда.

Нефть, табиий газ конлари зўр бериб қидирилмоқда. Бир группа совет мутахассислари билан ҳамкорликда мамлакатнинг шимолида нефть ва газ конларини қидириш юзасидан кенг план ишлаб чиқилмоқда.

Болгариянинг Добруж, Аургасс, Хасково, Смолянск ва бошқа округларида ер ости бойликларини комплекс тадқиқ қилиш ишлари олиб борилмоқда. Болгария Фанлар академияси ҳузуридаги геология институти Совет Иттифоқи, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Венгрия ва бошқа мамлакатларнинг тегишли муассасалари билан мустаҳкам алоқа боғлаб турибди. (ТАСС).

КУРАШАЁТГАН ХАЛҚЛАРНИНГ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

10—13 январда Миср Араб Республикаси пойтахти Қоҳирада Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг V конференцияси бўлади.

ТАСС мухбири Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет Комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мирзо Турсунзодага мурожаат қилиб, икки қитъадаги халқларнинг ўз миллий ва социал озодлиги учун қандай курашаётганлиги тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди.

Империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашда туғилган Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ҳаракати муҳим сиёсий кучдир. Бу куч бутун дунё миқёсида империализмга қарши фронтни мустаҳкамлашга актив кўмаклашмоқда, деди Мирзо Турсунзода.

Тинчлик, демократия ва социализм кучлари империализмнинг кирдикорларига қарши курашини давом эттирмоқда Империализм қарши ҳужумлар ёрдамида умумий кучлар нисбатини ўз фойдасига ўзгартира олмади. Империализм қўлдан бой берган ташаббусни қайтариб олишга, жаҳон тарихининг ривожини орқага буришга ожиздир. Озод бўлган мамлакатлар тараққиётда тамомила янги йўналишни бошлаб бердилар.

Дунёни «таъсир доиралари»га бўлиш ғояси Советлар мамлакатининг табиатига тамомила хилофдир. Бир ёки бир неча «Буюк давлатлар»нинг бошқа халқлар ва мамлакатлар ҳисобидан амалга оширадиган жаҳон гегемонлиги назарияси Советлар мамлакати учун тамомила номақбулдир. Совет Иттифоқи давлатларнинг тенглиги ва суверенитети принципларига ҳеч сўзсиз риоя қилиниши учун курашиб, катта ва кичик барча давлатлар ҳурмат қилишга муносиб бўлган ҳуқуқлар ва манфаатларга эгадир, деган қоидага ҳамиша амал қилмоқда.

Совет давлати империализмнинг авантюризми ва телбалигига қарши халқлар ўртасида тинчликни сақлаб қолиш учун, халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш учун, мавжуд уруш ўчоқларини тугатиш ва янги ҳарбий можароларнинг олдини олиш учун доимо курашиб келмоқда.

Улуғ Ленин васиятларига содиқ бўлган совет халқи ёш мустақил давлатларнинг халқлари билан, миллий озодлик ҳаракатлари билан ҳамиша қардошларча бирдамлигини изҳор этмоқда, уларни сиёсий, маънавий ва моддий жиҳатдан ҳар тарафлама қўллаб-қувватламоқда. Совет кишилари мамлакатимизнинг бутун жаҳон миқёсида империализмга қарши олиб борилаётган курашда биринчи сафларда турганлиги билан фахрланадилар. Агрессорларни жиловлаб қўйиш ва янги жаҳон урушининг олдини олиш юзасидан КПСС XXIV съезди илгари сурган программа, ижтимоий тузумлари турлича бўлган халқларнинг тинч-тотув яшаш принциплари, халқлар дўстлиги, уларнинг озодлиги, мустақил ривожланиши учун кураш программаси жаҳондаги барча халқларнинг туб манфаатларига мувофиқдир. Мана шу программа асосида Совет ҳукуматининг кейинги вақтда қўйган конкрет қадамлари ва кўрсатган ташаббусини тинчлик ва халқлар хавфсизлиги йўлида кенг кўламдаги ташқи сиёсий юриш, деб таърифлаш учун ҳамма асослар бор.

Бизнинг мамлакатимиз халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун қатъият ва изчиллик билан курашмоқда. Халқаро кескинликнинг камайиши барча халқларнинг турмушига яхши таъсир кўрсатади, ёш суверен давлатларнинг мустақил равишда иқтисодий, ижтимоий ва маданий ривожига кўмаклашади, ҳали ҳам мустамлакачилик асоратидаги халқларнинг тезроқ озод бўлишига кўмаклашади ва революцион кучлар курашини авж олдириш учун жуда қулай халқаро шароитни таъминлайди. Биз бунга чуқур ишонамиз.

Курашаётган халқларнинг ҳаётий манфаатлари Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг фаолиятини ҳар жиҳатдан янада кучайтиришни талаб қилади. Халқларнинг ишончини оқлаш учун империализмга қарши курашнинг ҳозирги давридаги талабларига мувофиқ принципиал платформа ва конкрет ҳаракат программасини ишлаб чиқишга V конференциянинг салмоқли ҳисса қўшмоғи учун бутун кучни сарфлаш керак.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Болалар учун кўрсатув. 10.00 — Мультфильм. 10.20 — Янги йил саргузаштлари. 11.00 — МОСКВА. 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.30 — Ахборот. 17.45 — Қозоғистон ССР. 19.15 — Қадаҳлар жаранги, дўстлар гурунги (телеминиатюралар). 20.15 — Ахборот. 20.30 — МОСКВА. АҚШ. Ҳавф ўнг томондан. «Фюрерни излаб». 21.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 22.00 — «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ Юнус Ражабийнинг ижодий портрети.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.00 — МОСКВА. 17.45 — Колька менинг дўстим (бадиий фильм). 19.45 — Чайковский (бадиий фильмнинг 2- серияси) 20.00 — ТОШКЕНТ. «Завод — қишлоққа». 20.55 — Шаҳар таронаси (бадиий фильм). 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/I да **Севги тумори** (кундузи), **Чио-Чио-Сан** (кечқурун), 10/I да **Русалка** (кундузи), **Севги тумори** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/I да **Йўлчи юлдуз** (кундузи), **Олтин девор** (кечқурун), 11/I да **Бой ила хизматчи**, 12/I да **Олтин девор**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/I да **Севишганлар хиёбони** (кундузи), **Хотинимнинг эри** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/I да **Беш кунлик куёв**, 10/I да **Оқар сувлар**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Катта янги йил томошалари. «Циркда арча»** (кундуз соат 12, 3 ва 5 яримда).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА — **муз устида балет томошалари «Конёк Горбунок»** (кундуз соат 11, 3 ва кеч 6 да).

КИНО

Денгиз аланга ичра — САНЪАТ САРОЙИ. «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Қочиш (2 серия) — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 1, 4, 5 ва кеч соат 8 да).

Мен, терговчи — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Фарзандлар жангга отланди — (эрталаб соат 11 ва кундуз соат 1, 3 да). **Дайди** (кундуз соат 5 ва кеч соат 8 да) — «ҲАМЗА».

Том остидаги жанг — «ДРУЖБА» (кундуз соат 1, 4 ярим ва кеч соат 8 да).

Капитан Корда — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 3 ва кеч соат 7, 9 да), «КЎКЧА» (эрталаб соат 11 ва кундуз 1 да).

Офицерлар — (тоқ соатларда), **Асовга тушов** (кундуз соат 2 ва кеч соат 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Уч юз спартанлик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

«УЗАВТОРЕМОНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ АВТОМОБИЛЬ РЕМОНТИ ЗАВОДЛАРИ

барча колхоз, совхоз ва ташкилотлардан чекланмаган миқдорда қуйидаги заводларда автомобилларни капитал ремонтга қабул қилади.

УРАЛ-355М, ГАЗ-53Ф (3-автомобиль ремонт заводи, Самарқанд шаҳри М. Горький бульвари, 17-уй);

МАЗ-200, 205 (4-автомобиль ремонт заводи, Олмалиқ шаҳри, Октябрь майдони, 22-уй);

КАЗ-606, ЗИЛ-164 ва 585 (6-автомобиль ремонт заводи, Ленинск шаҳри, Крупская кўчаси, 57-уй);

ГАЗ-51, 93, ПАЗ-651, ПАЗ-652 (10-автомобиль ремонт заводи, Тошкент шаҳри, Дадабоев кўчаси, 54-уй).

СССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИ «СРЕДАЗЭНЕРГОМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ УЗБЕКИСТОН МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

(Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 24 уй, телефон № 66-10-55)

Сирдарё ГРЭС (Ширин посёлкаси) ва Мари ГРЭС (Туркманистон ССР Мари шаҳри) қурилишларида ишлаш учун партрубалари агрегатлари ва қозонлар монтажи учун барча разряддаги **слесарь-монтажчилар**

КЕРАК

Иш ҳақи ишбай ва мукофотли, қўшимча 20-30% коэффициентли. Командировка қилинган ишчиларга 50% қўшимча ҳақ тўланади.

Ишга қабул қилинганлар ётоқхона билан, оилаликлар 2 йил ичида (ишга кирган кундан бошлаб) турар-жой билан таъминланади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 234455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455, Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 335258. Қишлоқ хўжалиги — 337804. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 331143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330156, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 01119.